

Taka zgradba bode pač veliko denarja stala, bode pa za to tudi velikanska, da še take ni na krščanskem svetu. Dolgo ne bo, pa bo gotova iz golih milih darov, katerih pride den na den obilo iz vseh krajev. Uže sedaj je sila veliko kinča v cerkvi. Tu vidi človek podobe, darila, plošče, ki mu povedó v zlatih črkah, čemu da so v cerkvi — zahvala za zdravje, za poboljšanje... Ob stenah, na stebrih je sto in sto bander, na njih pa podobe, grbi, napisi — vsi priča, kako da raste v raznih krajih in raznih narodih ljubezen do Marije Device.

V Lurško cerkev pa niso prišli ti spominjki vsled ljutih bojov in krvavih vojsk, marveč znamenja so verne ljubezni pobožnih kristijanov do Matere božje. Tvoje oko zagleda tam bander iz Francije, Belgije, Holandije, Nemčije, Italije, Anglije, Španije, iz Amerike, pogreša pa ga iz Avstrije, kajti to, ki so ga Madžari tje poslali, zastopa samo nje. Ne spodobi pa se, da izostane Avstrija, saj ima Marijo v posebno varuhinjo in lahko se prav njej zahvali za marsikatero zmago.

Iz tega namena pa čejo romarji iz naše ljube Avstrije nesti tje lepo bandero ter ga položiti pred noge M. D. v imenu vseh narodov, da bode vidno znamenje njih ljubezni do Matere božje. To se izgodi sicer pozno, naj bo pa za to tem lepše, tem dražje darilo, ki ji ga prinesó. Ono bode znamenje v pozna leta, da še v Avstriji ni manjkalo taci, ki niso pred molikom svetom upogibovali kolena ter so svojo vero očitno izpoznavali, da si ste nevera in mlačnost marsikje že gospodinjali.

Bandero bode 4 metre dolgo in 2½ metra široko, iz belega in rdečega damasta. Na beli strani bode velik križ, na sredi križa pa podoba M. D. čistega spočetja in na drugih delih križa bodo pa podobe 18 svetnikov, prav tistih, katere imajo poedine dežele za svoje patrone. Na zgornjem in spodnjem robu je napis: „Kraljica sv. rožnega venca prosi za nas!“ Druga, rdeča stran bandera ima na sredi ime Marije v zlatih črkah, na vrhu zlato krono in ob robu lovorjev venec. Tega opleta beli trak z imeni vseh avstrijskih dežel. Na zgornjem, belem robu stoji: „Vsi sv. deželski varuhi“ in okoli imena Marije še stojé besede: „prosite za našo cesarsko rodbino in deželo avstrijsko!“

Na oglih so podobe štirih varuhov cesarske hiše, namreč sv. Frančiška, sv. Elizabete sv. Rudolfa in sv. Štefana. Za podobe sta narčte izdelala dva sloveča učitelja Dunajske akademije, delo bodo pa izvršile v svili, zlatu in srebru č. sestre „Ubogega deteta Jezusa“ v Gornjem Döblingu pri Beču. Sestre so znane za mojstrinje v enacij rečeh in da še zvršé to delo do časa, ko odrinejo romarji v Lurd, sedé od ranega jutra do poznega večera pri trudnem delu. Lahko si toraj mislimo, da bodo č.

sestre marsikatero sveto misel, občutek, vzdihljaj uplele v to darilo pobožnih avstrijskih prebivalcev.

Delo bode z začetkom meseca avgusta gotovo in videti bo nekaj dni na Dunaju. Stroške za to je bilo pač v prvi vrsti romarjem treba spraviti v kup, toda ker ima bandero biti darilo cele Avstrije, ponudila se je bila tudi drugim priložnost vdeležiti se tega darú ki bode poslej leta in leta v Lurški cerkvi Naše ljube Gospé znamenje pobožnosti do nje v srcih avstrijskih kat. prebivalcev.

## Gospodarske stvari.

### Nov nagib za vzrejo plemenjakov.

Dobiček, ki dohaja vzrejevalcem plemenjakov, se lahko razpozna, kajti celo lahko jih prodajo državi. K temu pa pride še sedaj to, da se določuje pri dirkah v Gradeu, naj so spomladi in jeseni ondi posebne dirke za konje, ki so jih na Štorskem izredili. Pri teh dirkah so posebno bogata darila. Domačim vzrejevalcem, ki ne marajo vzdeležiti se splošnih direk, mogoče je po takem vdeležiti se direk za avstro-ogerske konje, potem pa še za štirske žrebce in kobile.

Ni tudi to, da se prezré, ker obstoji sedaj v Gradeu stalno dirišče, katero je Graško društvo za dirke s težkim denarjem napravilo. Tako je vožnja pri dirkah veliko lažja, potem pa tudi, ker je sedaj pripravljanje, vpeljevanje in uvajanje konj veliko lažje, kajti dirišče je celo leto odprto za to. Kdor pa nima prilike med letom priti na dirišče, par dni pred dirko naj pride in si konja lepo vredí — nekaj, kar je že veliko vredno za dirko samo.

Ako se vporablja žrebci v redu ali že taki, ki so enaki državnim ali pa državni, mogoče je vzrediti si konjev dircev, ki imajo sedaj že visoko ceno, potem pa jih poskusiti na Graškem diršću. Taki dirci pridejo lahko — vze mimo le najnižjo ceno — na 800 do 1200 gld. in dajo tedaj vzrejevalcem gotovo lep dobiček, ki dosega blizu ceno, katera se dobi za nje, ako jih prevzame država.

Imamo dva vira, na katerih se konji dobro prodajo in oba sta za vzrejevalce imenitna, samo imeti jim je treba dobro kobilo, ki je dovolj živa ter ima dober hod, kajti ako tega ni, nič ne pomaga najboljši žrebec. Žrebeta moraš pa tudi poprek hoji in trpežu privaditi, ne pa jih le rediti doma v hlevu. Dirci se ne povrgó, ampak moraš jih za to, kar ti naj postanejo, vzrediti.

Brez mozga v kostéh, brez jekla v mušicah, brez izdatne sape in brez srčnosti ni dirca, da je za kaj. Pri žrebcih in kobilah, ki ne pokažejo na diršću potrebne hitrosti, ni še nič

izgubljeno, ako si jih sicer v redu vzredil, kajti mogoče, da še imajo veliko vrednosti za vzrejo.

Upamo torej, da se bodo naši vzrejevalci konj posluževali teh dobičkov, kjer koli se bode dalo, nikar pa zmerom še roke križem držali. Dendenes treba ti je tam seči po dobičku, kjer se ti pokaže in tu pokazuje se ti ga obilo in to še brez posebnega truda. Stari lengaj mora pa se vé, da dobiti slovo.

Nikar se naj ne pozabi, da ne stane slabo vzrejen konj veliko manj, kakor pa tak, ki si ga po dobrih načelih si vzredil. Zrak, snaga in prosto gibanje so reči, ki niso drage, toda dajo najlepši dobiček — dobiček v pisanih stotakih.

**Sejmovi.** Dne 2. avgusta v Gomilici, pri sv. Lenartu v slov. gor., pri sv. Martinu pri Vurberku in v Velenju. Dne 4. avgusta pri Šentilju, na sv. Gorah in v Lučanah. Dne 5. avgusta na Ptuju, v Radgoni, v Loki, v Lembergu. Dne 6. avgusta v Kaniži pri Ptuju, pri M. Snežni, Novi cerkvi in na Ptuju. Dne 7. avgusta na Ptuju.

## Dopisi.

**Iz Slatine.** (Volilni shod, dne 25. julija) Katoliško politično društvo na Slatini je dne 25. t. m. sklicalo volilni shod in povabilo č. g. kanonika dr. Gregoreca. Točno ob 4. uri popoldne odpre zborovanje predsednik č. g. J. Dekort; — navzočih je bilo kakih 200 mož, med njimi gospodje iz Ptuja in Celja. Priporočivši jim rajnega č. g. Božidara Raiča na hvaležen spomin omenja važnost razpisanih volitev, kder velja, da Slovenci izvolijo Božidaru Raiču vrednega naslednika v državnem zboru. Zatem da besedo č. g. kanoniku dr. Gregorecu. Ta razlaga v daljšem govoru dolžnosti poslanca izvoljenega od slovenskih kmetov v državni zbor. Dolžnosti so trojne, prve z ozirom na kmetški stan, druge na slovensko narodnost, tretje na avstrijsko cesarstvo, vse pa v smislu gesla: vse za vero, dom, cesarja!

O kmetškem stanu in o dolžnostih z ozirom na njega govoriti je najpoprej. Kajti kmetški stan je najštevilnejši, podlaga celega državi. Iz njega crpijo vsi drugi stanovi novih močij iz njega obnavljajo se vsi; mešniški stan dobiva novih duhovnov, skoraj samo le s kmetov in slovenski narod je še z večinoma le kmet. Zato ima sveto dolžnost vsak domoljub, osobito poslanec kmetški, potegovati se za obstanek in blaginjo kmetškega stanu. To je potrebno zlasti sedaj, ko na naše kmete pritiskajo nemilo uzroki, kakoršni so kmetški stan v Italiji, Irskem, Angleškem uničili. Kapital razsaja, kakor reka, katerej so jezove potrgali. Kmetje so vsled tega zadolženi, samo naši imajo 2000 milijonov goldinarjev vknjiženih, 100 milijonov

morajo vsako leto za obresti skupiti, na Ogerskem pa je od leta 1870—1880 izginilo 498.000 kmetij, zvečinoma so prešle v židovske roke.

Zatem navaja govornik več uzrokov zadolženju in ob enem pomočkov jim v okom prihajati. Uzroki so: previsoke dače in priklade, pristojbine — borzijanec plača od 5000 fl. le 5 kr., kmet za kupljeno posestvo od 3000 fl. pa 137 fl. 50 kr. desетка — razne nove potrebe za šole, sol, obleko, prepričli dohodki, prevelike dote, napačno dedno pravo, razkosavanje gruntov in dolgovi.

Kot glavni pomoček, da se kmetški stan pogina reši, bili bi „kmetški domi“, kakoršni so v Ameriki, to pa našim razmeram priredjeni po načinu, ki ga je v letopisu Maticce slovenske bil lani g. dr. Vošnjak toliko spretno razjasnil. Konservativni naš minister grof Falkenhayn dela priprave. Če se posrečijo pri nas „kmetški domi“, so v 30—40 letih kmetje dolgov rešeni in nadalješnje zadolženje zabranjeno!

Slovenci štajerski še zmiraj pogrešamo djansko veljavo člena XIX. osnovnih državljan-skih pravic. Naš poslanec ima, kakor B. Raič, trdno in odločno prizadevati si, da obvelja enakopravnost slovenščina v uradih, šolah in javnem življenju. Tirjati ima toraj, da so vsi uradniki, učitelji, profesorji, ravnatelji na Slovenskem popolnem večji slovenščine v besedi in pisavi, ljudske šole morajo biti slovenske, nemški se ondi naj uči le s pomočjo slovenščine, učiteljišče v Mariboru ima biti slovensko, na gimnazijah naših treba je za prve 4 letnike slovenskih paralelk, na vseučilišču v Gradcu pa pravne stolice, vse, kakor je uže naš Raič zahteval, zlasti treba delati na to, da se deželni šolski svet v smislu narodne enakopravnosti preustroji, šolski nadzorniki, Slovincem očitno nasprotni, pa z boljšimi namestijo itd.

Avstrijsko cesarstvo mora naš poslanec smatrati kot zavetje in zjedinišče vseh naših narodov, kder uživa vsak svoje pravice. Upi-rati se mu je toraj vsakej sili, katero bi eden narod drugemu hotel delati, nobeden ne sme biti drugemu jerob, vsi so enakopravni. Zlasti se ima upirati tistim, ki čez meje na Praj-zovsko škilibjo in zahtevajo ožje, zlasti colnin-ske zveze z Nemčijo; ta bila bi grob naše nezavisnosti. Volilnih redov treba popraviti, domovinsko postavo prenarediti, občinam dati pravo ugovarjati ženitbam nemaničev itd. itd.

Zbrani so besede govornikove pazno poslušali in pogosto z živio-klici odobrvali.

Preč. g. nadžupnik in dekan Fröhlih predlagajo zatem, naj bi se č. g. kanonik dr. Lav. Gregorec proglasil za kandidata in izvolil v naslednika B. Raiču. Burno živio-klicanje pozdravi ta predlog, kandidatura se jednoglasno sprejme. Kandidat se zahvali za veliko čast in pristavi, da bode, ako izvoljen, na Dunaji